

сільськогосподарської продукції є ключовим аспектом для її конкурентоспроможності на світовому ринку. Введення стратегій сталого виробництва в сільському господарстві є обґрунтованим та необхідним кроком для подолання складних викликів. Це включає в себе ефективне використання агротехнічних методів, раціональне використання ресурсів, сприяння органічному виробництву та інші практики, спрямовані на забезпечення екологічності та сталості виробництва. Ці необхідні практики, політика та процедури вже викладені в Стратегії біорізноманіття ЄС до 2030 року [4]. Зростаючий попит на якісні та екологічно чисті продукти відображає актуальність таких стратегій, що дозволяють агросектору відповідати вимогам сучасного ринку та сприяють розвитку галузі в гармонії з природними ресурсами.

Література:

1. Костянтин Таранець, Олег Краснюк, Сергій Зіменко. Критерії сталості продукції українського агробізнесу на базі керівних принципів FAO та Таксономії ЄС – драйвер зміцнення позицій на сировинних ринках URL: https://www.ey.com/uk_ua/climate-change-sustainability-services/the-criterion-of-sustainability-for-ukrainian-agribusiness (дата звернення: 24.02.2024).

2. Глобальні екологічні проблеми 2023 року. URL: <https://www.savednipro.org/globalni-ekologichni-problemi-2023/> (дата звернення: 24.02.2024).

3. Європейський зелений курсб можливості та загрози для України. URL: <https://dixigroup.org/storage/files/2020-05-26/european-green-dealwebfinal.pdf> (дата звернення: 24.02.2024).

4. Стратегії біорізноманіття ЄС до 2030 року. URL: <https://uncg.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/Stratehiia.pdf> (дата звернення: 24.02.2024).

ВІДНОВЛЕННЯ БІЗНЕС-АКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ ЯК ФАКТОР СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Редзюк Є.В., кандидат економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
ДУ «Інститут економіки та прогнозування
НАН України», м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5592-5121>

За даними Міністерства фінансів України нашої державі необхідно 37,3 млрд доларів США зовнішнього фінансування для покриття дефіциту держбюджету у 2024 році. Серед пріоритетів держави – швидке відновлення, яке потребує залучення 9,5 млрд доларів

США. Оперативне й швидке відновлення є ключовим пріоритетом, оскільки це сприяє створенню безпечних умов життя для українців, а також економічному відновленню країни. При цьому 5,5 млрд доларів США уже профінансовано з державного бюджету й за допомогою донорської підтримки. Але для повноцінного відновлення від наслідків війни, за оцінками уряду України, наша держава потребує колосальної суми у понад 486 млрд доларів США. Отже, такі дані свідчать про значні структурні і соціально-економічні проблеми України, а також про значні виклики відновлення вітчизняного бізнес-середовища під час війни і в поствоєнний період. Крім того, Україна під тиском протестів в ЄС, вимушена підтримувати нові заходи, запропоновані Брюсселем, щодо встановлення обмежень на імпорт яєць, птиці та цукру з червня 2024 р., а також дозволу окремим країнам закрити свої ринки для українського зерна, за винятком подальшого транзиту в інші країни. Україна готова прийняти обмеження на торгівлю з Євросоюзом, щоб розрядити запеклу політичну суперечку з Польщею. В комплексі такі заходи суттєво погіршують швидке відновлення бізнес-активності, звужують логістичні можливості, пригальмовують сектори, які поступово почали відновлюватись під час війни (сільське господарство, аграрна переробка, харчова промисловість тощо). Інвестиції та повернення людей для відновлення економіки України в таких надскладних умовах суттєво обмежуються і в середньостроковій перспективі не очікується оптимістичних прогнозів [1; 2].

Умови затяжної і виснажливої війни, обумовлюють перебудову економіки України на більш самодостатні, прагматичні й чіткі основи. Відновлення бізнес-активності є провідним фактором стратегічного рівня, що структурно впливає на безпекову, соціальну, економічну, фінансову та інвестиційну ситуацію в країні. Тому на рівні державних інституцій є потреба в реалізації оновлених підходів щодо функціонування бізнес-структур і ділового середовища. Так, на наш погляд, є необхідність в стимулюванні комплексних заходів із формування більш конкурентоспроможної економіки України та переорієнтації її сировинно-аграрної спеціалізації на мілітарно-інноваційний тип економіки.

Відзначимо, що за січень-вересень 2023 року ключові галузі України показали таку динаміку зростання порівняно з аналогічним періодом 2022 р.:

- будівництво – на +20,4 %;
- роздрібна торгівля – на +14,9 %;
- промислове виробництво – лише на +2,4 % [3].

Вищезазначена динаміка свідчить про часткове відновлення рівня споживання населенням України і часткову відбудову об'єктів на підконтрольній території нашої держави; відповідні пов'язані з цими сферами бізнеси (будівництво і торгівля) – пожвавились, але якісної перебудови економіки на військові рейки не відбулось, активізації і запуску мілітарно-інноваційної економіки, на жаль, не відбулось, про що свідчить всього +2,4 % промислового виробництва.

Крім того, продовольча безпека України знаходиться під суттєвою загрозою, так як в 2023 році суттєво зросли ціни на продукти харчування. Це обумовлено тим, що в сільському господарстві відчувається брак робочої сили, недостатньо коштів для інвестування, наявність значної кількості вибухих під дією військових дій, диверсій, протестів логістичних маршрутів і сільськогосподарських земель.

Військові, соціально-економічні та продовольчі виклики обумовляють наступні стратегічно орієнтовані заходи:

- формування якісного законодавства, запуск і мобілізація всіх наявних ресурсів, інвестицій у військово-промисловий комплекс та його оновлення, технологізація згідно з вимогами до ведення сучасної війни;

- проведення справедливої, прозорої, компетентної, професійної і стимулюючої мобілізації населення (достойна і чесна оплата праці; повноцінне страхування життя і оздоровлення військових; чіткий графік відпусток і умов демобілізації; сім'ї політиків, екс-чиновників, діючих та майбутніх чиновників мають воювати; також реформа і посилення війська за рахунок правоохоронних структур, ДФТТ, бригад ТРО, приватних охоронних фірм; ПВК; земельні паї для воїнів, пільгові кредитні програми для ветеранів тощо);

- переведення каналів фінансування банків на канали фінансування малого і середнього бізнесу в Україні (зниження облікової ставки НБУ, зниження рівня доходності по ОВДП і депозитним сертифікатам НБУ, впровадження нових програм щодо розвитку підприємств сфери переробки, розширення існуючих кредитних програм «5-7-9 %» на інші сфери економіки, вдосконалення програми іпотеки для військових, вчителів, науковців, медичних працівників тощо);

- впровадження грантових програм для сім'ї на кожную дитину і її розвиток, суттєве підвищення грошового забезпечення новонароджених дітей в Україні, надання сім'ям стимулюючих програм розвитку дітей;

- активізація зовнішньополітичних і дипломатичних зусиль щодо постачання Україні необхідних сучасних озброєнь, людей та боєприпасів для ведення асиметричної війни з РФ, посилення санкцій щодо агресора, передача заморожених російських активів Україні, створення ефективних спільних мілітарі виробництв;

– впровадження стимулів і держзамовлень (державних закупівель) для жителів сільської місцевості в аграрно-промисловій сфері, а з іншого боку професійне лобіювання виробників аграрної продукції на зовнішніх ринках, відхід від виробництва виснажуючих ґрунт монокультур (ріпак, соя, кукурудза), стимулювання агрохолдинґів до переробки сировини в Україні та розширення асортименту [4; 5].

Література:

1. Цього року Україні треба \$9,5 млрд зовнішнього фінансування на пріоритетне відновлення – Мінфін. Громадська організація «Громадське Телебачення». 06 березня 2024 р. URL: <https://bromadske.ua/posts/cogorich-ukrayini-treba-dollar95-mlrd-zovnishnogo-finansuvannya-na-prioritetne-vidnovlennya-minfin> (дата звернення: 07.03.2024).

2. Україна згодна на обмеження торгівлі з ЄС, щоб розрядити політичну суперечку з Польщею – Тарас Качка. Незалежна бізнес-платформа «Mind.ua». 06 березня 2024 р. URL: <https://mind.ua/news/20270580-ukrayina-zgodna-na-obmezhennya-torgivli-z-es-shchob-rozryaditi-politichnu-superechku-z-polshcheyu-taras-kachka> (дата звернення: 07.03.2024).

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 07.03.2024).

4. Редзюк Є.В. Формування конкурентних кластерів України в умовах глобальних викликів. Збірник наукових праць «Стратегія економічного розвитку України», КНЕУ ім. В. Гетьмана. Том 53, м. Київ, 2023. С. 63-77.

5. Редзюк Є.В. Місцеве самоврядування як фактор відбудови української економіки. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Науково-практичний журнал*. 2023. № 2(30). С. 57-71.

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Рибалко-Рак Л.А., кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна

Кужель Н.Л., старший викладач,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна

Брага Е.Г., здобувач ВО,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна

Однією з ключових ознак сучасного менеджменту є його ефективність. Оперативне управління є частиною інтегрованої системи управління виробництвом, і відіграє ключову роль у забезпеченні його